

ГЕОГРАФИЯ

21

2011 6 Релеф и ГИС

ГИС – базиран
морфометричен анализ

Китайският град –
традиции в
съвременността

Устойчивото развитие
през призмата на
демографските тенденции

Дамаск –
светлината на Изтока

20 години
български спелеолози
в Албания

ГЕОГРАФИЯ' 21
НАУЧНО-МЕТОДИЧЕСКО СПИСАНИЕ
GEOGRAPHY' 21
SCIENTIFIC-METHODOLOGICAL
DESCRIPTION

Тема на броя:
Релеф и ГИС

This issue's topic:
Terrain and GIS

Списание то е основано през 1957 г.
 (до 1969 г. излиза като „История и география“,
 от 1970 до 2005 г. като „Обучението по география“).
 Наследник е на сп. „Училищен преглед“.

Публикуваните материали, означени
 с този знак, можете да прочетете в
 пълната им версия в Интернет на ад-
 рес: www.geography.iit.bas.bg

Dum docemus, discimus

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ
EDITING STAFF

Петър Лазаров – **главен редактор**
 Ася Богоева
 Георги Коцев
 Георги Бърдаров
 Даниела Ангелова-Ганчева
 Димитрина Михова
 Димо Падалски
 Емилия Патърчанова
 Люсила Цанкова
 Петър Стоянов
 Росица Владева
 Христина Маркова
 Петър Стефанов – **зав. редакция**
 тел.: 02/979-33-75
 E-mail: psgeo@abv.bg
<http://www.geography.iit.bas.bg>

АЗ БУКИ

Издание на Национално издателство
 за образование и наука „Аз Буки“ – МОМН

Адрес на редакцията
 1113 София

бул. „Цариградско шосе“ 125, бл. 5
 Тел.: 02/870-51-19; 02/870-45-41

Предпечатна подготовка: Теодора Венедикова

Печат: АЛИАНС ПРИНТ ЕООД

ГОДИНА VI (LIV)
 БРОЙ 6/2011
 ISSN – 1312-6628

Цена 4,70 лв.

При електронния прочит на статиите в тях са маркира-
 ни места, където при активиране се отваря илюстра-
 ция или допълнителен материал.

Редакционната колегия приема и разглежда статии
 (обем до 10 стандартни страници, вкл. литература и
 приложения) и съобщения (до 5 стр.), представени в
 1 екземпляр на хартия и дублирани на магнитен носи-
 тел (текст-файлове във формат Word/WINDOWS, гра-
 фични приложения във формат JPG – resolution 150 dpi
 или BMP – resolution 300 dpi). Приемат се материали,
 изпратени и по e-mail. Всички таблици и приложения (с
 посочено авторство!) трябва да бъдат напълно готови
 за печат, а наименованията им – преведени на англий-
 ски език. За статиите се изисква и резюме на английски
 език. Авторите носят пълна отговорност за съдържани-
 ето на статиите и съобщенията. Изпратените материали
 да се придружават с пълен адрес на авторите и тел-
 ефон и/или e-mail за контакт, а статиите – и с кратка
 професионална биографична справка за автора/ите и
 портретна снимка.

Във връзка с излизането на списанието и в Интернет
 редакционната колегия си запазва правото при необхо-
 димост да публикува илюстративни материали и част
 от статии само в електронния вариант. Желателно
 е авторите също да посочват предпочитанията си от-
 носно публикуването на материалите им в електронен
 вариант.

Фотогалерия (IV корица): 20 години български спелео-
 ложки проучвания в Албания – в бездните на пещерата
 Мая Арапит (долу) в едноименния карстов масив на
 Албанските Алпи (горе)

Внимание!

Абонаментът за сп. „ГЕОГРАФИЯ „21““ продължава.

Желаещите да получават списанието през 2012 г. мо-
 гат да се абонират в редакцията. Цената на годишния
 абонамент е 28 лв. Моля, посочвайте пълния адрес, на
 който желаете да получавате списанието.

СЪДЪРЖАНИЕ

CONTENTS

География

Ем. Черкезова – ГИС-базиран морфометричен анализ на българската част на Огражден и Югоизточна Малешевска планина

Ал. Сарафов – Нови – стари факти във физическата география на България

П. Стоянов – Китайският град: социални и пространствени промени

Д. Димитров – Преходът към „устойчиво развитие“, демографските процеси и тенденции в света и задълбочаващите се регионални диспропорции в България

Карстология, спелеология

Ал. Жалов – Българските спелеоложки изследвания в Албания (1991–2011) (принос към историята на спелеологията в България)

География. Туризъм

Пл. Лазаров – Туристическа и географска компетентност

Методика на обучението. Професионален опит

В. Шкалова – Предимства при използването на мултимедийна презентация в обучението по география и икономика в средното училище

Географски справочник

Н. Миткова-Димитрова – Дамаск – светлината на Изтока

Годишнини. Портрети

*** 100 години от рождението на проф. д-р Любомир Антонов Динев-Картографов (1911–1986)

Годишно съдържание 2011**Конкурси, състезания**

*** Втори международен конкурс „Карст под защита – дар за поколенията“

Научни форуми

*** Нова международна конференция в България за защитените карстови територии

Geography

3 **Em. Tcherkezova:** GIS-based geomorphometric analysis of the Bulgarian Part of Ograzhden and SE-Maleshevska Mountains (SW-Bulgaria)

12 **Al. Sarafov:** New-old facts in the Pphysical Geography of Bulgaria

16 **P. Stoyanov:** The Chinese city: social and spatial changes

23 **D. Dimitrov** – The transition to „sustainable development“, demographic processes and trends in the world and widening regional disparities in Bulgaria

Karstology, speleology

28 **Al. Zhalov:** Bulgarian Speleological Studies in Albania (1991–2011) (contribution to the history of speleology in Bulgaria)

Geography. Tourism

37 **Pl. Lazarov:** Travel and Geographical competence

Methods of education. Professional expertise

39 **V. Shkalova:** Advantages of using a multimedia presentation in teaching Geography and Economics in High School

Geography reference book

42 **N. Mitkova-Dimitrova:** Damascus – Light of the East

Anniversaries. Portraits

46 *** Anniversary of Prof. Dr. Lyubomir Dinev Antonov-Kartografov (1911–1986)

48 **Annual contents (2011)**

Competitions, contests

51 *** Second International Competition „Karst under protection – gift for the future generations“

Scientific forums

53 *** New International Conference in Bulgaria on Protected Karst Territories

❄❄❄ НА АВТОРИТЕ И ЧИТАТЕЛИТЕ НА „ГЕОГРАФИЯ ’21“ ❄❄❄
ЧЕСТИТА И СПОРНА НОВАТА 2012 ГОДИНА!

Qualis rex, talis grex

Какъвто е пастирът, такава е и стадото (лат.)

Et post malam, segetem

И след лоша жътва трябва да се сее (лат.)

ProKARSTerra
Шумен 2012 - Bulgaria

ВТОРИ МЕЖДУНАРОДЕН КОНКУРС „КАРСТ ПОД ЗАЩИТА – ДАР ЗА ПОКОЛЕНИЯТА“

Конкурсът е включен в програмата на Международната научно-приложна конференция „Защитени карстови територии – мониторинг и управление“ (16-20 септември 2012 г., Шумен), която е под егидата на Българската академия на науките. Конкурсът се организира от Националния институт по геофизика, геодезия и география – БАН, Фондация Център по карстология „Владимир Попов“ и Дирекция на природен парк „Шуменско плато“, с любезното съдействие на Община Шумен и в медийно партньорство със сп. „География“ 21.

Конкурсът е под мотото на конференцията
„Защитени карстови територии – мостове към бъдещето“
и се провежда в 5 категории:

1. За ученици:

1.1. До 12 г.:

— Рисунка или творба с природни материали

1.2. Над 12 г.:

— Плакат/картичка или мултимедийна презентация/видеоклип

Ние живеем в един динамичен и понякога тревожен свят. Но в него все още има дивна красота с избянени чудни скали, бистри извори и подземни джорци, които изгледват от тайнствения мрак на пещерите. Това царство, наречено карст, което за първи път си открил по време на екскурзия, или в която си се родил и живееш, възнува твоето възбуждение. Изпрати ни най-добрата своя рисунка. А може би обичаш да маисторши с материали от природата – изпрати ни своя оригинална творба.

Ако си по-голям и вече те възнува как да запазим тези кътчета от природата и за твоите връстници от идните поколения, изпрати ни своя плакат или оригинална картичка. Може би предпочиташ компютрите с техните възможности – тогава създай своя мултимедийна презентация-послание или видеоклип.

2. За учители:

— Моят необикновен урок

Карстовите райони са уникални със своите природни феномени, със спецификата и разнообразието на животни и растения, с традициите и битата на обитаващото ги население. Този рядък свят на красотата, изненади и емоции, е твоята необичайна късна стая. И в нея ти правещ заедно с въздушевените си ученици оригинален урок-изследване за карста. Изпрати ни този урок – записан на съвременен магнитен носител (CD/DVD или видеофилм).

А може би интересът към карста те е подтикнал с твоите ученици да разработите училищен проект – сподели вашия опит и постижения в мултимедийна презентация и я изпрати за конкурса.

3. За студенти:

— Научно есе или мултимедийна презентация

— Арт-инсталация

В научните знания има малко познати, но възнуващи области. Ти желаеш да бъдеш изследовател точно в такава област и си открил карста и пещерите, спелеологията и карстологията. Та все-повече те пленяват, а примерът на изследователите на бездните и подземните тайни, на тези малко останали бели петна в нашата планета, е заразителен. Ти вече си се потопил в този свят, направил си първите свои изследвания на карста. Напиши и своето първо научно есе и го изпрати за конкурса. Есето може да бъде илюстрирано с оригинални твои рисунки, снимки или други графични приложения. А може би предпочиташ да използваш съвременните компютърни технологии – разкажи в мултимедийна презентация за своите изследвания, за първите възнуващи резултати, които си постигнал.

Ако си творец по душа и хурожник по призвание, пресъздай дивното, преживяното и наученото за карста и пещерите в оригинална арт-инсталация.

4. За природолюбители-фотографи (без възрастови ограничения):

– Композиция (от 3 до 5 снимки)

Един лъч светлина върху извайна от водата пещерна фигура; късче небе, притиснато между отвесни скали на ждрело; дърво, качило на непристъпна скала; слъц прилив с оросени крила; тъмнеещ вход към подземно тайнство; нежен цвят сред остри скални ръбове; детски очи, изгарящи от възхищение и отразяващи частица от заблудяващо неземно величие – направи своето внушение чрез подбрани мигове, които в залепчателта твоят фотоапарат и изпрати композицията си от снимки – послание към съвременниците и завет за потомците.

Изисквания за участие в конкурса:

Всяка творба трябва да се придружава от следната информация (на хартиен или магнитен носител): заглавие, име и местоположение на представените обекти/местности, кратко описание на реализираната идея, автор (име, възраст, място на обучение/преподаване, адрес). Информацията да бъде представена на български, руски или английски език.

Ще бъдат оценявани само оригинални авторски творби, не участвали вече в други конкурси. С изпращането на творбите авторите им се съгласяват те да бъдат използвани от организаторите с некомерсиална цел – за популяризиране на защитените карстови територии и картологията чрез изложби, рекламни материали и др.

Краен срок за участие:

Творбите трябва да бъдат изпратени до **15 юни 2012 г.**

на Е-mail: forum2012@prokarstterra.bas.bg;

forum2012@abv.bg

или по пощата на адрес:

България
1113 – София
НИИТТ – БАН
ул. „Акад. Г. Бончев“ бл. 3
За конкурса

Награди:

До 15 юли 2012 г. международно жури ще определи победителите: първо, второ и трето място във всяка категория и една голяма награда за оригинално творческо постижение. Авторите на отличените творби ще получат грамоти и предметни награди, а носителите на **голямата награда** – покана да участва като специален гост (за сметка на организаторите) в Международната научно-приложна конференция в Шумен през септември 2012 г., както и в екскурзията в България след конференцията.

Отличените конкурсни творби ще бъдат публикувани в сп. „География 21“ и на сайта на международната научноизследователски проект proKARSTerra (<http://www.prokarstterra.bas.bg>). С най-добрите конкурсни творби, избрани от международното жури, ще бъде организирана изложба в Шумен в рамките на международната конференция. След нейното закриване изложбата ще бъде експонирана в София и в други градове в България и в други страни.

Конкурсът „Карст под защита – дар за поколенията“ стартира успешно през 2005 г. по време на международната научна конференция в Шумен „Защитени карстови територии – състояние, проблеми, перспективи“ (<http://karst.iit.bas.bg>). Той получи широк отклик (вж. <http://www.geography.iit.bas.bg> – 2006 г.). С настоящето второ издание организаторите се ангажират с инициативата конкурсът да стане традиционен, с ротационно домакинство и с постоянно пътуващи изложби на отлични конкурсни творби.

За актуална информация: www.prokarstterra.bas.bg/forum2012

